

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 31. De irregularitate, & quibusdam aliis pœnis quæ incurruntur à
Clericis ex violatione interdicti,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

& siue generale, siue speciale interdictum fuerit; prout communem sententiam esse Suarez in *curia disput. 4. sect. 4. n. 4.* Cum enim fuerit personale, patet eadem ratione, qua ante offensum est, laicum violatione illius peccare mortaliter. Cum vero fuerit locale: quia iura per interdictum locale prohibentia vsus Sacramentorum, & diuinorum officiorum vel sepulturae Ecclesiasticae, directe respiciunt Clericos, tanquam eos ad quos spectat circa talem vsus inuigilare, ne in eo contingat aliquid contra intentionem Ecclesiae, quae illi ipsi tanquam ministris suis committit. Et quia prohibitio est in materia graui, vt constat ex antedictis, inducit obligationem sub mortali. Circa quod, sicut passim circa alia mortalia, certum est posse excusationem contingere, tum ex indeliberatione, tum ex materia leuitate. De hac re moueri possunt in particulari tria dubia, quae ipse Suarez in ead. sect. a nu. 9. ad 14. tractat.

46. PRIMVM EST. An contra interdictum exercere actum alicuius minoris ordinis sufficiat ad mortale? Responso autem est, talem actum quidem esse sufficientem de se, cum sit sacer, ad quem ex officio exercendum minister est consecratus, tanquam cooperaturus sacrificio Missae, aliorumque diuinorum officiorum celebrationi. Nihilominus tamen in praxi, quia consuetudo obtinuit vt vsus minorum ordinum indifferenter exercentur a laicis, sicut a Clericis, illi possunt censi materia de se leuis & insufficientis ad mortale, nisi contingeret fieri cum aliqua solemnitate laicis minime permessa; quod vix iam est in vsu.

SECVDVM dubium est. An publice in Ecclesia diuinum officium, vel aliquam illius partem notabilem canere contra interdictum, sit materia sufficiens ad mortale? Responso est affirmatiua, quoad casum in quo Clericus munus eiusmodi exercet tanquam persona Ecclesiastica ad illud deputata: vt contingit cum quis tanquam pars Cleri seu Ecclesiasticae communitatis, ad ipsam celebrationem deputata, eandem exercet: prout faciunt Religiosi concurrentes in choro ad eandem celebrationem: ac etiam iij saeculares Clerici, quibus ratione beneficii, aut alio titulo incumbit onus concurrentis in choro ad eam ipsam celebrationem. Quae utrisque permessa est quidem sine solemnitate, ex cap. Alma mater, De senten. excommunic. in 6. s. Adiciamus: sed cum solemnitate manet prohibita: sic mirum, vt materia prohibitionis sit, non quidem solemnitas in se, sed celebratio coniuncta solemnitati. De qua, quin sit materia grauis, dubitari non debet. Notat autem partem notabilem non esse estimandam ex sola longitudine illius, sed etiam ex magnitudine autoritatis & solemnitatis cum qua profertur: sic enim oratio ab hebdomadario tanquam initio sacerdotali dignitate cantata in choro solemniter, licet breuis sit verbis, pars tamen notabilis officij diuini esse censetur: & sic de Episcopi benedictione, aliisque nonnullis, quemad. ipse Suarez n. 11. annotat.

47. TERTIVM dubium mouetur circa condiciones cum quibus tempore generalis interdicti localis in memorato s. Adiciamus, permittitur celebratio diuinorum officiorum (quae sunt, fieri submissa voce, inuis clausis, excommunicatis, & interdictis ecclesiis, & campanis non pulsatis) An omisso vnus tantum earum sit materia sufficiens ad mortale? Ad quod Suarez respondet affirmatiue. Cuius responsionis veritas sic elucidatur. Cum sit peccatum suo genere mortale, praedicto tempore diuina officia celebrare aliter, quam iure permittitur, est neque id aliter iure permittatur, quam seruatis memoratis circumstantiis; neque ea censentur seruari, aliqua earum omissa, si tamen talis omissio (vt pote quae includit transgressionem praecipii ad mortale obligantis) censenda est sufficiens materia peccati mortalis. Nec refert quod vna talis cōditio in se respectata videatur leuis, quia grauis est prout concurrat ad permissionem, quam cessare facit deficiendo; per defectum scilicet partis ei necessariae ad constitutionem obiecti circa quod versatur. Adeo ut, si diuina officia celebrantur aperijs ianuis, etiam si tres reliquae condiciones seruentur, talis celebratio non excusetur a mortali per permissionem datam in cap. Alma mater: quia vere seruatum non est, quod est; quod ad eam ibi exigitur. Nec est quod dicas, non tra exigere quin defectus vnus conditionis, tanquam partis modicae, possit excusari a mortali. Nam contrarium

colligitur ex Clement. 1. De senten. excommunic. vbi subiciuntur excommunicatio soli (quae infertur tantum ob mortale) omittentes vnam earum: nimirum clausuram ianuarum; eamque non expresse, sed solum aequiualetem factam, nempe perforando ianuas ipsas, aut faciendo in eis fenestras vt diuina officia contra interdicti prohibitionem a laicis possint audiri. Aduertere autem ob priuilegium Extrauagantis Ad euitanda, Clericos in celebratione diuinorum officiorum non teneri ad obseruationem praedictarum conditionum, quando id ipsum generale interdictum locale non fuerit nominatim denunciatum, seu publicatum auctoritate Iudicis: nisi quod eicere teneantur nominatim excommunicatos; & interdictos personali interdicto denunciato: aut cum alias non admitterentur sine scandalo, aut sine cooperatione ad peccatum violationis interdicti, cui obnoxij sunt qui illo innodantur, etiam si non sit denunciatum; quia per eam Extrauagantem nihil quoad eos, vt nec quoad alios censura irretitos, est ab Ecclesia relaxatum.

CAPVT XXXI.

De irregularitate, & quibusdam alijs penis, quae incurruntur a Clericis, & violatione interdicti.

SVMARIVM.

- 48 Impositio irregularitatis incurrenda a Clerico violente interdictum, quoad alie penae quibus idem aduersus subicitur.
- 49 Ignorantia excusans ab irregularitate, & quod ei obnoxius sit non tantum celebrans Missam, sed etiam celebrans alia diuina officia.
- 50 Irregularitas incurritur non modo interdicti localis; sed etiam personalis violatione.
- 51 Irregularitas ob violationem interdicti personalis, & omnibus, & solis Clericis imposita: quam non incurrunt nisi exercendo officium diuinum, ad quod sint consecrati.

48. **C**elebrantem scienter absque priuilegio in loco qui suppositus est interdicto, in irregularitatem incurrere habetur expresse ex ca. Is qui, De senten. excommunic. in 6. his verbis. Is vero qui scienter in loco celebrat supposito interdicto (nisi super hoc priuilegiatus existat, aut a iure sit concessum) irregularitatem incurrit, a qua nequit per alium, quam per Romanum Pontificem liberari. Quae verba cum sint generalia, locum habent tam in locali interdicto generali, quam in particulari: & tam in interdicto ab homine, quam a iure, comprehenduntque omnem Clericum tam regularem, quam secularem: quod Suarez annotat disput. 34. sect. 4. nu. 14. vbi notatu dignum praemittit aliquot auctoribus citatis, quasi axioma esse in hac materia. Violentem interdictum exercendo actum proprium sui ordinis eo modo quo nequit a laicis exerceri, irregularem fieri, aliaque penae in iure expressas incurrere.

Quae sunt intelligibile esse: sic nimirum, vt non modo non possit eligi, sed neque alium eligere, ex eodem cap. Is qui, in fine. Item inhabile esse non modo ad acquirendum beneficium, sed etiam ad acquisitum retinendum, iuxta cap. Tanta, s. finali De excessibus Praelatorum. Praeterea ca. Postulastis, s. finali De Clerico excommunic. ministrante: praesumentes celebrare diuina officia in loco interdicto spoliandos esse beneficiis, si sint Clerici. Sin Monachi sint, aut Moniales, in arctiora Monasteria ad agenda poenitentia detrudendos. De qua poena sic Suarez iudicat, vt velit ad eam cum interdicti violatione requiri contumaciam: cum qua praedicti, in violatione ipsa perseverantes, fuerint excommunicati. Quod quidem est consentaneum his verbis, postis ibidem in praeced. paragrafo; Non venent officia diuina celebrare, quamuis propter hoc sint excommunicationis vinculo innodati. Postremo, per Clementinam primam

De senten. excommunic. in excommunicationem incur-
re ipso facto Religiosos quodcumque scientes Cathedra-
lem, & Matricem, seu Parochialem Ecclesiam seruare inter-
dictum, si ipsi non seruent.

49. **NOTANDUM** est autem circa verba, Is vero, &c. ante re-
lata; ex particula, *scilicet*, deduci quod ab irregularitate ex-
cusetur ille qui interdictum violat ex ignorantia, etiam si nō
excuset ipsum a culpa, eo nomine quod negligens fuerit in
ipsa depellenda: ita tamen vt non fuerit affectata, quæ dolo
& quiparanda, auctori suo prodesse nō debet. Et certe si ad
talem excusationem requireretur ignorantia inuincibilis,
proposita particula *scilicet*, nihil operaretur: quandoquid-
em ea etiam omnia loci esset excusationi ab irregularita-
te per ignorantiam ipsam inuincibilem.

Notandum est præterea, etiam si verbum, *Celebret*,
absolute prolatum solet de Missæ sacrificio, intelli-
gi; nihilominus in §. illo sic accipiendum esse, vt exten-
datur ad omnem actum, quem proprium sui ordinis Cleri-
cus exercet eo modo, quo nequit a laico exerceri: vt tan-
quam axioma à Doctoribus receptum ante diximus; & ex-
positionem esse omnium Suarez ait in citata sect. 4. n. 15. Ex
quo in sequenti in 16. sub finem adde: si talis actus ex leuitate
materiz, aut aliunde, in iudicio prudētis excusetur à mortali;
executioni mandatum in loco interdicto, nō inducere, *sal-*
tem quoad conscientie forum, irregularitatem quam Ecclesia
imponit tanquam pœnam grauis peccati.

50. Notandum est porro, Clericos irregularitatem incur-
re vt violatione interdicti localis sic etiā violatione interdicti
personalis, iuxta Cap. Is cui. De senten. excommunic. in 6.
cum dicitur, Is cui est Ecclesiæ interdictum ingressus, irregu-
laris efficitur si contra interdictum huiusmodi, diuinis in ea
se ingerat, in suo agens officio sicut prius: cum sibi per con-
sequens censetur in ipsa diuinorum celebratio interdicta.

Vbi aduerte primo, his verbis impostum interdictum,
esse pure personale. Quod enim per illud Ecclesia non sit
censenda interdicta, ex eo patet, quod in illa possint ab aliis
diuina officia tum celebrari, tum audiri: alioqui enim cum
innodatus eo, sit interdictus respectu omnium Ecclesiā-
rum, in nulla ab aliis possent siue celebrari, siue audiri officia
diuina; quod & à ratione, & à communi Ecclesiæ vsu alio-
num est.

Aduerte secundo, quod iisdem verbis dicitur de inter-
dicto personali determinato ad certum locum, puta ad Ec-
clesiam, intelligi posse (argumento à minori ad maius) de
interdicto simpliciter, si enim ob illud irregularitas, incurri-
tur, multo magis censenda est ob hoc (tanquam longe fetu-
rius) incurri. Ita Suarez late consequenter docens intelli-
gi quoque de interdicto personali tā generali, quā particulari.
Quā doctrinā tere tutum est, licite verba textus ad eam ac-
commodare sit difficile. Videndus est Suarez ipse.

51. Aduerte tertio, eadem quæ dicta sunt de irregularitate
quæ incurritur violatione interdicti localis, pariter dicenda
esse de ea quæ incurritur violatione interdicti personalis:
nempe eam esse generalem quoad personas, prout verba il-
la; Is cui, &c. à nobis relata satis indicant, vt potest aequitalen-
tia his; Omnis cui, &c. Deinde esse nihilominus propriam
Clericorum, quorum proprium est peccatum illud propter
quod ea incurritur: violationis, inquam interdicti, in ge-
nere de diuinis ex officio sicut prius. Non enim est aliorum,
quam Clericorum ex officio diuina celebrare.

Quarto aduerte, verbum, *ex officio sicut prius*, indicare ad
incurrendam irregularitatem violatione interdicti perso-
nalis, requiri vt interdictus aliquod ministerium diuinum
ad quod fuit consecratus, exerceat ex officio; nec sufficere
vt exerceat solum prout laicus exerceret, vt sit cum initiatus
minoribus seruit Sacerdoti priuatim sacrum Missæ facienti.
Videndus est Suarez loco cit. n. 25. & sequentibus.

CAPVT XXXII

De relaxatione interdicti.

SVMARIVM.

52. Eiusdem modi sunt relaxatio interdicti, & suspensionis.

- 53. Interdictum conditionale cessat cessante conditione, nec abso-
lutio ad id requiritur.
- 54. Ad relaxationem interdicti absoluti requiritur absolutio;
quæ dari potest ab eo qui interdictum tulit si sit ab homi-
ne: sique ipsam latum sit cum reservatione, ab eo cui fa-
cta sit.
- 55. Sin sit latum à iure sine reservatione, & sit locale, aut perso-
nale generale, ad illius absolutionem requiritur Episco-
pali iurisdictione.
- 56. Cur non possit Parochus in talibus absolvere, & cur possit in
particulari interdicto personali.
- 57. Forma absolutionis ab interdicto.
- 58. Quatenus absolutio ad lauream h. beat locum in inter-
dicto.
- 59. Quatenus per mutationem loci, interdictum locale tollatur,
deklaratur aliquot conclusionibus.
- 60. Quatenus con. ingere possit generalis interdicti personalis
relaxatio, sine Superioris absolutione.
- 61. An speciale interdictum personale cesset in eo, qui defunctus
est penitens.

DE relaxatione interdicti Suarez late in disput. 38. supra
memorati tom. 5. & ante illum plurimi, ex quibus mihi
propono sequendum Angelum in verbo Interdictum 8. vbi
notat eadem quæ de relaxatione suspensionis statuta sunt
in præced. cap. 22. esse statuenda de relaxatione interdicti. Ac
primo, interdictum reddi nullum per antecedentem appella-
tionem, & interrupti, seu ab effectu suspendi per appella-
tionem sequentem, quando ipsum fuerit à temporalibus,
eadem scilicet ratione qua de suspensione cit. citato cap. 22.
num. 40. traditum est. Sectus est vero, quando ipsum fuerit
à spiritualibus, de quibus in precedentibus. Nam post latam
sententiam interdicti, à talibus interdictum ipsum non sus-
pendi per appellationem interpositam, habetur ex ca. Ad-
hæc 3. De appellationibus.

Secundo, interdictum posse ad tempus suspendi autho-
ritate Superioris à quo latum est. Id quod Suarez in ead. disp.
sect. 3. nu. 5. & ante eum Couar. ad Cap. Alma mater, par. 2. §. 2.
num. 4. plenius tractat; in confirmationem adferens. Tunc
quod censuræ Ecclesiasticæ regulariter ligent ad nutum, &
voluntatem eas decernentis, cap. Veniens 2. De testibus, &
Ca. Significasti, De eo qui duxit in matrimonium, &c. Tum
quod in cap. Dilectus, De appellationibus, §. Quia vero, ha-
beat mentione suspensio eiusmodi. Quam quidem idem
author admonet debere ab Episcopo fieri tantum ad tem-
pus, ne videatur privilegium dare aduersus ius commune, interdi-
cti obseruationem præcipiens, nō videre est in Conc. Trid. sess. 25.
De regularib. c. 12.

53. Tertio, cū interdictū aliud sit absolutū, & aliud cōditio-
nale (quale est quādo interdicitur quis donec satisfecerit;
aut ad annum vsq; aliudve certum tempus; aut quādo locus
interdicatur, quādiu ibi certus aliquis fuerit) conditionale
quidem siue sit ab homine, sius à iure, cessare cessante cōdi-
tione sub qua latum fuerit; puta satisfactioe facta, vel ad-
impleto anno, aliove tempore determinato, vel si iure pro-
pter quem locus suppositus est interdicto, quādiu inibi
fuerit, inde recesserit. Neq; ad illud tollendū absolutionem
requiri, ex Panor. habent Angelus loco cit. in principio, &
alij quorum Suarez meminit in memorata disp. 38. sect. n. 4.
à quibus ille dissentit in eo quod paret opus esse absolutio-
ne quādo conditionale interdictum fuerit impostum ob
contumaciam, seu pertinacem perseverantiam in peccato,
cuiusmodi censetur impostū alicui donec satisfecerit; item
que impostum loco quādiu quis ibi fuerit. Consentit autē
existimando absolutione opus non esse quādo interdictū
est impostum in pœnam peccati præteriti, vt cum alicui in-
gressus Ecclesiæ per annum interdicatur ob perpetratum à
se aliquod flagitium. Illum qui volet, consulat.

Nobis pro praxi sufficit, quod ille fatetur, probabile ef-
se per solam cessationē conditionis interdictum condition-
nale cessare, neque absolutionem requirere. Probabilis
autem fundamentum est, tum autoritas Doctorū ita sen-
tentiū, quorū ille meminit, tū ratio. Lex enim aut sententia
nō operatur amplius quā verba ipsius exigant. Ergo quādo

verba